

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 1020/2020 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen pelastajakoulutuksen turvaamisesta Uudellamaalla

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Heikki Vestmanin /kok ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 1020/2020 vp:

Miten hallitus ottaa huomioon Uudenmaan alueelliset tarpeet ja erityispiirteet pelastuskoulutuskokonaisuudessa, jotta Uudenmaan turvallisuus taataan,

aikooko hallitus turvata pelastajakoulutuksen perus- ja täydennyskoulutuksen jatkon Uudellamaalla, myös nyt päätetyn Helsingin pelastuskoulun määrääjän jälkeen,

miten hallitus aikoo turvata kielellisten oikeuksien ja alueellisen turvallisuuden takaimiseksi ruotsinkielisen pelastuskoulutuksen Suomessa sekä sen, että maassa koulutetaan riittävä määrä myös ruotsin kielen taitoisia pelastajia ja

pitääkö hallitus tarkoituksenmukaisena sitä, että Uudenmaan alueella aloitetaan ruotsinkielinen pelastajakoulutus, kuten pelastuslaitokset ovat esittäneet?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Aihetta on käsitelty aikaisemmin kirjallisissa kysymyksissä: KKV 819/2020 vp ja KKV 185/2019 vp.

Pelastuslain (379/2011) 55 §:n 1 momentin mukaan valtio huolehtii pelastustoimen ammatillisesta koulutuksesta ja muusta pelastustoimeen liittyvästä koulutuksesta siten kuin Pelastusopistosta annetussa laissa (607/2006) säädetään. Sääntelyn tarkoituksena on huolehtia riittävästä ammattikoulutetusta pelastustoimen henkilöstöstä koko maan osalta.

Pelastuslain 55 §:n 2 momentin nojalla sisäministeriö voi hyväksyä myös muun julkisyhteisön ylläpitämän oppilaitoksen kuin Pelastusopiston antamaan pelastusalan ammatillista peruskoulutusta. Tällä hetkellä voimassa olevan lain mukainen valtuutus antaa pelastusalan ammatillista peruskoulutusta on Helsingin kaupungin Pelastuskoululla. Helsingin pelastuslaitoksella on ollut tarve lisätä henkilöstömääräänsä ja saada palvelutasonsa Etelä-Suomen aluehallintoviraston uhkasakon uhalla edellytetylle tasolle. Tämän lisäyksen turvaamiseksi Helsingin pelastuskoululle on annettu määräaikainen toimilupa.

Pelastustoimen alueen toimintaympäristön erityispiirteisiin ja paikallisiin olosuhteisiin liittyvästä syventävästä täydennyskoulutuksesta ja erityisosaamisesta (lentokentät, metro, kehäratatunneli, raitiotiet, ydinvoimalat yms.) huolehtii nykyisin kukin pelastuslaitos itse työpaikkakoulutuksena.

Pelastustoimen täydennys- ja jatkokoulutusjärjestelmää tullaan tarkastelemaan käynnissä olevassa pelastustoimen koulutuksen uudistamishankkeessa. Nämä toimintaympäristön erityispiirteet vaihtelevat valtakunnallisesti pelastustoimen alueittain ja niihin liittyviä koulutuksia on hyvä myös kehittää yhteistyössä Pelastusopiston kanssa.

Hallitus on Pelastusopiston toimintaedellytyksien turvaamisella pyrkinyt varmistamaan riittävän pelastustoimen ammattikoulutetun henkilöstön määrän nykyisiin ja tuleviin tarpeisiin. Tässä tarkoituksessa Pelastusopiston määrärahoja on lisätty vuosille 2020–2021 vuosittain 2,4 miljoonalla eurolla. Tämän määrärahan avulla pelastajakoulutuksen koulutusmääriä nostetaan 18 opiskelijalla vuodesta 2021 alkaen.

Sosiaali- ja terveys- ja pelastustoimen uudistuksen yhteydessä osana hyvinvointialueiden rahoituksen valmistelua sisäministeriö on selvittänyt pelastustoimen alueiden henkilöstötarpeita suhteessa vaadittavaan pelastustoimen palvelutasoon. Toimintavalmiuden ylläpitäminen ja varallojärjestelmän muutokset ovat muodostaneet uusia vaatimuksia pelastustoimen henkilöstömäärille. Sisäministeriö ja Pelastusopisto selvittävät kevään 2021 aikana yhteistyössä, millaisia järjestelyjä ja resursointia tarvitaan tähän tarpeeseen vastaamiseksi koko maan pelastajatarpeen osalta.

Sisäministeriö asetti 11.11.2020 kaksivuotisen Pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan koulutuksen uudistamishankkeen, jonka tavoitteena on uudistaa koulutusjärjestelmää vastaamaan kansallisia tarpeita ja toimintaympäristön muutosta. Tavoitteena on, että uusi koulutusjärjestelmä otetaan käyttöön vuosien 2023–2024 aikana.

Kuopiossa sijaitsevalla Pelastusopistolla on hyvä oppimisympäristö koulutuksen toteuttamiseen; moderni oppilaitos ja kalusto, kokeneet ammatilliset opettajat sekä erinomainen harjoitusalue. Koulutuksen yhtenäisyys ja yhteismitallisuus sekä taloudellisuus toteutuvat, kun kaikki pelastajat koulutetaan samassa oppilaitoksessa ja toimintaympäristössä. Pelastustoimen miehistön, alipäällystön ja päällystön kouluttaminen Pelastusopistolla mahdollistaa myös hyvän toimintaympäristön eri ammattiryhmien yhteistoiminnan ja yhteistyön opettamiselle. Pelastajan ammatti ja muut pelastusalan ammatit koetaan yleisesti ns. kutsumusammatteina. Hakijoilla on vahva motivaatio eikä koulutuspaikka ratkaise koulutukseen hakeutumista. Hallitus ei ole tässä vaiheessa nähnyt tarkoituksenmukaiseksi ottaa kantaa Helsingin Pelastuskoulun toimiluvan jatkotarpeeseen.

Pelastusopisto on järjestänyt viimeisimmän ruotsinkielisen pelastajakurssin (P78) vuosina 2012–2013. Pelastusopistolta on valmistunut varsinaisten ruotsinkielisten kurssien 55 henkilön lisäksi koulusivistyskieleltään ruotsinkielisiä pelastajia 2000-luvulla 25 henkilöä. Näiden lisäksi on valmistunut kaksikielisiä opiskelijoita tai sellaisia ruotsinkielisiä opiskelijoita, joilla on vahva suomen kielen taito ja jotka ovat ilmoittaneet haluavansa valintakokeen suomen kielellä. Kyseisiä opiskelijoita Pelastusopisto ei ole tilastoinut. Opetuskieli on lähtökohtaisesti kursseilla suomi, mutta julkaisut käännetään nykyisten julkaisukäytänteiden mukaisesti aina myös ruotsin kielelle. Opiskelijoiden on mahdollista suorittaa tenttejä molemmilla kotimaisilla kielillä.

Ruotsinkielisten kurssien tarve ja järjestämistapa selvitetään Pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan koulutuksen uudistamishankkeessa. Ruotsinkielisten kurssien järjestäminen vaatii erityisjärjestelyjä ja niiden kustannukset ovat korkeammat kuin suomenkielisten kurssien. Vuonna 2012–

2013 järjestetyn ruotsinkielisen kurssin kustannukset olivat 13 % korkeammat kuin vastaavan suomenkielisen. Tuolloin toteutus oli osittain muualla kuin Pelastusopistolla Kuopiossa ja harjoittavan opetuksen osalta Pelastusopiston harjoitusalueella.

Hallitus on ohjelmassaan sitoutunut laatimaan uudistetun kansalliskielistrategian, joka turvaa kaikkien oikeuden saada palvelua kansalliskielillä ja parantaa kieli-ilmapiiriä. Pelastustoimen koulutusjärjestelmän ja sen kehittämisen kautta huolehditaan Hätäkeskuslaitoksen sekä pelastustoimen viranomaisten tosiasiallisesta palvelukyvyvystä suomen ja ruotsin kielellä.

Helsingissä 15.2.2021

Sisäministeri Maria Ohisalo